

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Tynaarlo

Datum: 10 oktober 2022

Onderwerp: betreft reactie Adviesraad sociaal domein op het Coalitieakkoord 2022-2026

Geacht College,

1. Inleiding

De Adviesraad sociaal domein gemeente Tynaarlo is geïnstalleerd in zijn vergadering van 15 april 2022, nadat het college de voorgedragen leden heeft benoemd. De taak van de adviesraad is omschreven in artikel 2 van de Verordening adviesraad sociaal domein gemeente Tynaarlo 2022, te weten:

gevraagd of ongevraagd adviseren over verordeningen en beleidsvoorstellen, ontwikkeling en uitvoering op het gebied van de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wmo, Wet Schuldhulpverlening, Leerlingenvervoer en Passend onderwijs. Daarnaast kan de adviesraad gevraagd of ongevraagd adviseren over verordeningen en beleidsvoorstellen, ontwikkeling en uitvoering op het gebied van de Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening, de Leerplichtwet, de Wet passend onderwijs, de Inburgeringwet, de uitvoering van het VN-verdrag en lokale inclusie.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 zijn in Tynaarlo de coalitiebesprekingen begonnen, hetgeen heeft geresulteerd in het Coalitieakkoord 2022 – 2026 “Iedereen hoort erbij en doet ertoe”. Dit document is besproken in de gemeenteraad, tezamen met moties en amendementen.

De Adviesraad sociaal domein heeft met belangstelling kennis genomen van het coalitieakkoord, in het bijzonder de delen die betrekking hebben op het sociaal domein. Het coalitieakkoord is een politiek document van belang voor de toekomst van Tynaarlo.

Het is niet aan de adviesraad om politiek vastgestelde documenten en beleid alsnog van advies te voorzien. Zoals artikel 2 van de verordening aangeeft adviseert de adviesraad in de fasen van de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en voorbereiding tot bijstelling. Het gaat dan om de fasen dat het beleid zijn werking heeft richting de inwoners van Tynaarlo.

De adviesraad brengt met deze brief een advies uit “naar aanleiding van” het coalitieakkoord. Dit advies is ongevraagd. In een eerder stadium heeft de adviesraad aangekondigd met dit advies te komen.

Met dit advies wil de adviesraad:

-vooruitkijken naar de implementatie van het coalitieakkoord en de mogelijke betekenis voor de inwoners van Tynaarlo op het terrein van het sociaal domein;
-onderwerpen, al dan niet benoemd in het coalitieakkoord, accentueren die toekomstig van belang zijn en zo agenderen voor een verdere ontwikkeling van het sociaal domein in Tynaarlo.

De adviesraad neemt de vrijheid om ook onderwerpen die niet in het coalitieakkoord zijn benoemd te accentueren, omdat deze verbinding kunnen houden met onderdelen, die wel zijn benoemd, dan wel al beleidsmatig voorbereidend aan de orde zijn, dan wel anderszins actueel zijn. De adviesraad agendeert zo deze onderwerpen voor zich zelf, en overleg met ambtelijke medewerkers en het college.

2. Werkwijze voor het opstellen van het advies

De adviesraad heeft na bestudering van het coalitieakkoord de onderwerpen verzameld, die hij van belang acht in het licht van de implementatie en de uitwerking voor de inwoners van Tynaarlo. Over het betreffende onderwerp heeft de adviesraad vragen opgesteld over haalbaarheid, betekenis/effect voor inwoners van Tynaarlo, efficiency, effectiviteit en dergelijke.

3. Algemeen

Het coalitieakkoord benoemt op bladzijde 3 drie kernwaarden: sociaal, duurzaam en verbindend. Het zijn de "dragers" voor de bestuurscultuur voor de komende bestuursperiode. Ter uitwerking van de bestuurscultuur worden zeven punten benoemd waar het college en de raad aan willen werken.

De adviesraad wil in dit proces meewerken door:

- in zijn relatie tot de inwoners van Tynaarlo ook deze waarden te hanteren
- in de advisering over voorliggende onderwerpen aan het college deze waarden als "toetsstenen" te gebruiken.

Verder wil de adviesraad één punt er uit lichten: de communicatie met de inwoners van Tynaarlo. Op bladzijde 4 Bestuur en ondersteuning staan meerdere voornemens als laagdrempelig informatie kunnen verzamelen, tijdige beantwoording van brieven, informatie over de voortgang van het proces, etcetera.

Wij adviseren vooral duidelijke communicatie, in het bijzonder in brieven, beschikkingen en andere formele documenten, gericht aan de inwoners van Tynaarlo. Eenvoudig taalniveau draagt bij aan de begrijpelijkheid. In de brief kan op B1 niveau het besluit en een korte toelichting worden opgenomen. Alle juridische en technische onderbouwingen kunnen naar de bijlagen.

4. Het sociaal domein

4.1 Algemeen

In het coalitieakkoord op bladzijde 13 is de visie op het sociaal domein opgenomen. De visie geeft een toekomstig beeld van hoe de samenleving en haarinwoners ondersteund worden in het sociaal domein. Genoemd wordt de inclusieve samenleving, waar het sociaal domein integraal onderdeel van is. Eigen verantwoordelijkheid van de inwoner staat zoveel mogelijk voorop: zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de inwoner worden gestimuleerd.

Verder gaat de visie veelal over "middelen" van beleid als preventie, informatie, indicering, financiën (betaalbaarheid, efficiency, eigen bijdrage), het dashboard en de noodopvang.

De beginperiode van de adviesraad is gebruikt als oriëntatie op het sociaal domein in de gemeente Tynaarlo. De adviesraad heeft inmiddels gesproken met de wethouder, de beleidsmakers, het

management en de uitvoerders van enkele onderdelen van het sociaal domein. Daarnaast beschikt de adviesraad over (eigen) kennis vanwege professionele en ervaringsdeskundigheid). Tevens heeft de adviesraad kennis genomen van meerdere relevante documenten over het sociaal domein.

Voor het sociaal domein constateert de adviesraad dat de visie vooral een accent legt op de "middelen". Het is immer goed om effectiviteit en efficiëntie te verhogen.

Voor de adviesraad zal dit betekenen dat nauwlettend in de gaten wordt gehouden dat de kwantiteit en kwaliteit van de ondersteuning en de zorg bereikbaar, beschikbaar, adequaat en betaalbaar blijft.

De adviesraad adviseert het college bij de implementatie:

-rekening te houden met demografische ontwikkelingen zoals -in het bijzonder- de vergrijzing van de bevolking, waarbij steeds meer oudere ouderen (de dubbele vergrijzing) komen in de Tynaarlose samenleving. Thuis wonen voor ouderen vraagt meer dan voldoende noodopvang, huishoudelijke hulp, en goede huisvesting. Daarnaast zijn een veilige omgeving en vooral preventie op eenzaamheid naar onze mening ingrediënten voor de implementatie van het zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen. Maar ook andere demografische ontwikkelingen, zoals de ontgroening en de komst van statushouders zijn belangrijk om rekening mee te houden..

-niet alleen de knoppen van de eigen beleidsmiddelen (wijkteams, subsidies, accommodaties, GGD, openbare ruimte) te hanteren, maar integraal gebruik te maken van buurtkracht en wijkgenootschap.

4.2 Specifiek

- a. Op bladzijde 14 van het coalitieakkoord staat dat met instellingen wordt onderzocht of er voldoende en goede noodopvang is voor thuiswonende ouderen. Voor de adviesraad rijst de vraag of er een aanleiding is voor dit onderzoek. En waarom een dergelijk punt in het coalitieakkoord opgenomen wordt, terwijl het vanzelfsprekend dient te zijn dat er voldoende en goede noodopvang bij zorg- en verpleeghuizen in de regio beschikbaar is. De adviesraad wenst hierover nader geïnformeerd te worden en dit bestuurlijk te bespreken.
- b. Op bladzijde 14 van het coalitieakkoord staat dat het college zich wil beraden over de afbakening van de taken van de sociale teams. De adviesraad wil hierbij betrokken zijn ten einde voor de inwoners van Tynaarlo een optimale werking van de sociale teams te verkrijgen. En met "betrokken zijn" bedoelt de adviesraad geïnformeerd worden, bespreken en eventueel een advies kunnen uitbrengen.
- c. Op bladzijde 14 van het coalitieakkoord staat dat het college de randen wil opzoeken om tot een eerlijke verdeling van lasten te komen. De adviesraad heeft met uitvoerende medewerkers gesproken en in het gesprek kwam dit punt ook aan de orde. De adviesraad wil graag betrokken worden in dit proces.
- d. Op bladzijde 14 van het coalitieakkoord staat dat het "regisseursmodel" wordt ingevoerd. De adviesraad ziet hierin een goede ontwikkeling. Ervaringen elders laten voor de inwoners van gemeenten een positief effect zien; zij hoeven niet meer aantallen hulpverleners te "managen". De adviesraad wil graag betrokken worden bij dit proces.
- e. Op bladzijde 14 van het coalitieakkoord wordt gesproken over de inzet van ervaringsdeskundigen. De adviesraad adviseert om deze deskundigen goed te faciliteren en hier professionele supervisie aan te bieden.
Op bladzijde 2 van het coalitieakkoord staat "Onze gemeente bestaat uit 18 kernen. Al die kernen zijn verschillend en uniek in hun vorm, ligging, bouw, de ontstaansgeschiedenis en dorpsstradities, omgangsvormen en gebruiken, hun voorzieningenaanbod, verenigingsleven en festiviteiten. Deze verschillen koesteren we..." maar de adviesraad mist aandacht voor de toekomst van de kleine kernen in het coalitieakkoord, uitgezonderd de inzet voor de dorpsraden (bladzijde 5).

Ouderen, jongeren, mensen die op welke manier dan ook zorg nodig hebben, willen graag in de kleine kernen blijven wonen, dus zal er aandacht moeten zijn voor zorg, mobiliteit, (naar huisarts bibliotheek, winkel, enz.), sport/beweedparkjes en een breder gebruik van accommodaties (dorpshuis met voorlichting, digitaal info-punt, spreekuur huisarts, afhaalpunt apotheek, bibliotheek, pakket- en postbezorgdiensten)

- f. Op bladzijde 2 van het coalitieakkoord staat: "Sociale cohesie vinden we van groot belang. Iedereen hoort erbij en doet ertoe. Meedoen is niet alleen belangrijk voor het individu, ook de gemeenschap heeft er baat bij dat iedereen mee doet."

De adviesraad merkt op dat dit ook de inclusieve samenleving betreft. De gemeente Tynaarlo heeft hiervoor beleid opgesteld. Over de uitvoering daarvan wil de adviesraad graag nader geïnformeerd worden.

5. Gezondheid

5.1 Algemeen

De GGD is één van de organisaties voor de gemeente om de preventieve gezondheid te bevorderen. Gezondheid is primair de verantwoordelijkheid van de inwoners zelf. Doel is dat de inwoners gezond blijven en dat inwoners die een "tekort" aan gezondheid hebben of deze verbeteren of er mee kunnen omgaan. Voor de preventieve gezondheid zijn vele organisaties in een positie om daar aan bij te dragen. Kort noemen we – niet uitputtend: maatschappelijk werk (gezinsproblematiek – stress), welzijnswerk (sociaal netwerk - eenzaamheid), sport (bewegen – overgewicht), woningbouwcorporaties (goede woning zonder tocht en vocht), gemeente (ruimte en groen – , spelen, bewegen, veiligheid), onderwijs (kennis over gezondheid). Ook de curatieve beroepsbeoefenaren hebben preventietaken, waar gebruik van gemaakt kan worden.

De adviesraad adviseert met alle relevante organisaties de preventieve gezondheid te ondersteunen in een buurt- of wijkgerichte aanpak. In feite zijn alle middelen beschikbaar, echter zal door middel van regie de samenwerking gestalte moeten krijgen en de preventieve gezondheid expliciet deel moeten gaan maken van het uitvoerende werk.

De GGD Drenthe heeft naast haar werk voor de uitvoering van de wettelijke taken bijna geen ruimte voor preventie activiteiten. Wel is het belangrijk dat de GGD betrokken wordt.

5.2 Specifiek

Op bladzijde 15 van het coalitieakkoord is het een en ander vermeld over de GGD, het lokale preventieakkoord en sportakkoord en buurtsportcoaches in relatie tot de preventieve volksgezondheid. Op bladzijde 11 van het coalitieakkoord (Visie op sport) staat het een en ander over het versterken van een gezonde leefstijl en dit te doen in maatschappelijk verband. De focus ligt op de positieve gezondheid zoals weergegeven in het programma van het Sociaal Domein.

De adviesraad adviseert de preventieve gezondheid tot een praktisch werkbare aanpak te maken met relevante organisaties en inwoners, als facet van meerdere beleidsterreinen, teneinde het concept van de positieve gezondheid te behouden en/of bereiken.

Opgemerkt zij dat de curatieve gezondheidszorg ook bijdraagt aan de positieve gezondheid.

6. Onderwijs

Op bladzijde 10 van het coalitieakkoord -onderdeel onderwijs- wordt vermeld: "dat de inzet op preventie en het gezamenlijk zoeken naar de beste manieren om alle kinderen optimale kansen te bieden om gezond op te groeien en belemmeringen weg te nemen. Het continueren van preventieve aanpak zoals bijvoorbeeld het programma VVE staat voorop."

De adviesraad wil graag geïnformeerd worden over de uitvoering van het programma Voor- en vroegschoolse educatie.

7. Vluchtelingen, asiel, statushouders, opvang en inburgering

Het college heeft onlangs besluiten genomen over de (nood-)opvang van asielzoekers in samenwerking met Inlia en de kerken. Het betreft kortstondige en kleinschalige opvang. Tynaarlo (en de voorloper-gemeenten) heeft een lange en rijke traditie in de opvang, in het bijzonder destijds de opvang van vluchtelingen uit Bosnië-Herzegovina, maar ook daarna – tot op heden. Vele organisaties en vrijwilligers hebben zich ingezet.

De adviesraad wil graag betrokken worden en met eventuele adviezen bijdragen. Daarbij gaat het niet alleen om de vluchteling, maar ook om de organisaties en inwoners van Tynaarlo, die voor de draagkracht moeten zorgen voor de opvang.

8. Tot slot

De Adviesraad sociaal domein gemeente Tynaarlo heeft dit advies besproken in zijn vergadering d.d. 26 september 2022 en vastgesteld.

Met het advies beoogt de adviesraad bij te dragen aan de ontwikkeling van het sociaal domein in de gemeente Tynaarlo en dat de inwoners daar een positief effect van ervaren. Daarom kijkt de adviesraad in het bijzonder naar de uitvoering van beleid, of in dit geval het coalitieakkoord, en dan speciaal naar wat het college gaat doen. Dat ervaren de inwoners; daar wordt het concreet.

Over menig onderdeel van het coalitieakkoord wil de adviesraad graag (nader) geïnformeerd worden, graag spreken, discussiëren en adviseren. De adviesraad agendeert zo de onderwerpen, op zijn eigen agenda en op die van het college, in het belang van de inwoners van de gemeente Tynaarlo.

De adviesraad stelt het op prijs van het college een eerste reactie te mogen ontvangen. Wellicht kunt u op korte termijn aangeven wanneer wij deze reactie kunnen verwachten, opdat de adviesraad deze kan inplannen in zijn vergaderschema.

Met vriendelijke groet,

M Langebeek

H. Toeter

Voorzitter,

Secretaris,

